

Latvijas Nacionālais kultūras centrs

ES. TELPA. VIDE
Metodiskais materiāls

Metodiskais materiāls izstrādāts,
gatavojoties profesionālās ievirzes mākslas skolu audzēkņu
Valsts konkursam 2013./2014. mācību gadā

Rīga

2014

Saturs

Kas ir arhitektūra. Kā būvēt maketu	4
Kristīne Rone, Inčukalna novada Mūzikas un mākslas skola	
Kam mēs būvējam	5
Kristīne Rone, Inčukalna novada Mūzikas un mākslas skola	
Labiekārtosim savu tuvāko apkārtni!	6
Kristīne Rone, Inčukalna novada Mūzikas un mākslas skola	
Plānot. Zīmēt. Dalīt. Termītu māja	9
Ieva Reitāle, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola"	
Vides plānošana un funkcija. Manas ielas karte	10
Ieva Reitāle, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola"	
Vides plānošana un estētika. Kolonāde parkā	11
Kristīne Jansone, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola"	
Vides plānošana un iztēle. Sirreālisms	12
Jeļena Silivanova, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola"	
Vides plānošana un proporcijas	13
Ludmila Lāce, Daugavpils mākslas vidusskola	
Vides objekts Eža galds	14
Biruta Jansone, Mazsalacas mūzikas un mākslas skola	
Ģeometriskas pamatformas dabā, arhitektūrā, mākslā	16
Ilona Korņilko, Zīle Ozoliņa-Šneidere, Ķekavas mākslas skola	
Telpisks objekts – mans iekšējais es	19
Zīle Ozoliņa - Šneidere, Ieva Kalniņa, Ķekavas mākslas skola	
Telpisks objekts ar kustībām	21
Liene Henčele, Zīle Ozoliņa-Šneidere, Ķekavas mākslas skola	
Es. Telpa. Vide. Objekts objektā, telpa telpā	22
Agnese Ozoliņa, Vitolds Kucins, Kristīne Apine, Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skola	
Māja ainavā, ainava mājā	23
Agnese Ozoliņa, Vitolds Kucins, Kristīne Apine, Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skola	
Iztēlojies un radi savu pilsētu	24
Agnese Ozoliņa, Vitolds Kucins, Kristīne Apine, Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skola	
Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skolas kabinetu interjera veidošana	25
Agnese Ozoliņa, Vitolds Kucins, Kristīne Apine, Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skola	
Putni skatās uz skolu	26
Agnese Ozoliņa, Vitolds Kucins, Kristīne Apine, Garkalnes Mākslu vispārizglītojošā skola	
Arhitektūras valoda	27
Vilnis Heinrihsons, Viktorija Kosenko, Iveta Laure, Anda Poikāne, Anna Žūriņa, Viesturs Ostens, M.Muižnieces Rīgas Mākslas skola	
Iesildīšanās uzdevumi. Ideālā māja ģimenei	32
Laima Narvila, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	
Smiltis. Eksperimenti. Dažādu materiālu izmantošana telpas apjoma izveidē	33
Iveta Šmēla, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	
Visādi pārpalikumi	34
Iveta Šmēla, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	
Rotaļu stūrītis dzīvniekam	35
Ilze Baumane, Ērika Klauberga, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	
Dzīvnieku vērošanas stacija dabā	36
Ilze Baumane, Iveta Šmēla, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	
Daudzfunkcionāls kultūras centrs – bibliotēka, koncertzāle, izstāžu zāle	37
Laima Narvila, Iveta Šmēla, Inga Brīniņa, Kandavas Mākslas un mūzikas skola	

Telpiskās domāšanas attīstīšanas vingrinājums jaunākajos mākslas skolasursos	39
Iveta Goldberga, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas mākslas skola	
Es. Tu. Vide. Es – iekšīna	41
Laine Kinstlere, Lauma Veita, Ieva Leismane, Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas Liepājas Bērnu mākslas skola	
Tu - āriņa	42
Inga Liepniece-Liepiņa, Lauma Veita, Ieva Leismane, Agnese Ivane, Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas Liepājas Bērnu mākslas skola	
Daba, etnogrāfija, fantāzija	43
Biruta Lāčkāja, Kristīne Martinsone, Olga Ļvova, Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skola	
Insceņējums situācijai	46
Inga Kovaļevska, Viesītes Mūzikas un mākslas skola	
Mājoklis iemītniekam	49
Skolnieks Pētnieks Pilsētnieks, Valsts konkursa uzdevums, 2014.gads	
Mājoklis draugam	52
Skolnieks Pētnieks Pilsētnieks, Valsts konkursa uzdevums, 2014.gads	

Kas ir arhitektūra. Kā būvēt maketu

Uzdevuma mērķis: apgūt maketa būvēšanas pamatprasmes, neizmantojot līmi un citus palīgmateriālus moduļu sastiprināšanai.

Uzdevums 2.un 4.klasei:

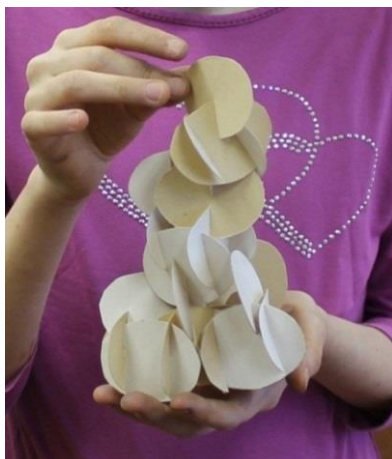
Būvē pēc iespējas augstāku un stabilāku būvi no vienas ģeometriskas formas moduļa!

Darba gaita:

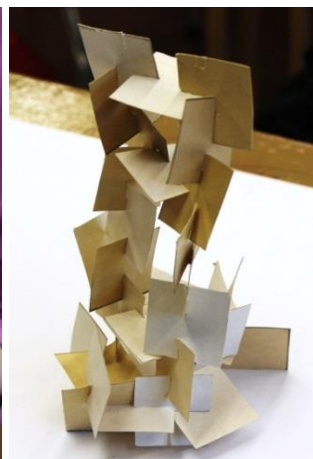
- moduļa pavairošana;
- eksperimenti ar moduļu stiprināšanu;
- izpratnes par mērogu iegūšana, izveidojot būves lietotāja figūriņu plastilīnā.

Samanta Asīte, 2.kl., 11 gadi

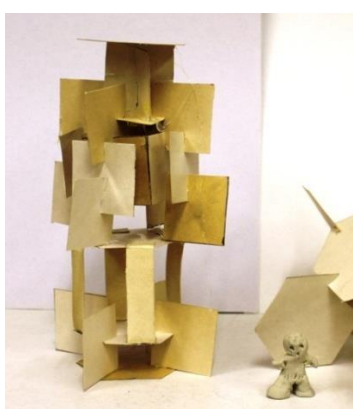
Rēzija Kasparoviča, 2.kl., 9 gadi

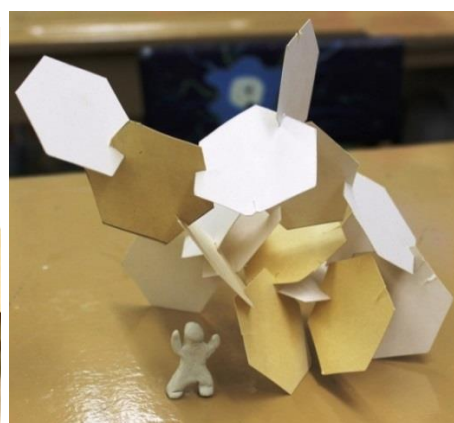
Lilija Bodniece, 2.kl., 10 gadi

Anete Zepa, 4.kl., 15 gadi

Patrīcija Zabarovska, 4.kl., 14 gadi

Kaspars Kalējs, 4.kl., 12 gadi

Kam mēs būvējam

Uzdevuma mērķis: iegūt pieredzi strādāt pāri un, izmantojot otrreizējās izejvielas, veidot konkrētam lietotājam paredzētu dzīves vidi.

Uzdevums 2.un 4.klasei:

Pārveido doto iepakojuma kastīti atbilstoši konkrēta lietotāja vēlmēm!

Darba gaita:

- topošās būves pasūtītāju un viņu vēlmju izloze (2.klasei – dzīvnieks, 4.klasei – cilvēks);
- kastītes izvēle, ideju ģenerēšana, skicēšana;
- dažādu iepakojumu materiālu izmantošana kastītes pārveides un lietotāja vēlmēm atbilstošas vides veidošanā.

Linda Zepa, 4.kl., 13 gadi

Sindija Millere, 4.kl., 13 gadi;
Viktorija Poļņina, 4.kl., 12 gadi

Arīna Masaļska, 2.kl., 8 gadi;
Samanta Ansfelde, 2.kl., 9 gadi

Samanta Asīte, Sanija Dzene, 2.kl., 11 gadi

Inese Reinfeldē, Maruta Greidiņa, 2.kl., 11 gadi

Linda Zepa, 4.kl., 13 gadi;
Patrīcija Zabarovska, 4.kl., 14 gadi

Labiekārtosim savu tuvāko apkārtni!

Uzdevuma mērķis: Izpratnes par labiekārtotu vidi iegūšana.

Uzdevums 2.klasei:

Inčukalna dzelzceļa stacija kā daudzfunkcionāla būve.

Darba gaita:

- esošās ēkas apskate;
- dzelzceļa stacijas mākslinieciskais tēls - ideju skices ēkas un tās tuvākās apkārtnes pārveidei;
- maketa veidošana;
- sava projekta prezentēšana.

Inčukalna dzelzceļa stacija

Samantas Asītes un Ineses Reinfeldes projekts, 11 gadi.

„Kaķis bija Inčukalna novada agrākajā ģerbonī, tāpēc to izvēlējāmies par galveno tēlu savā projektā. Tas novietots uz tilta, kas domāts drošai sliežu pāriešanai un savieno ēku, kurā atrodas dzelzceļa kase ar kafejnīcas un veikala ēku. Ejot zem kaķa, atskan interesanta informācija par Inčukalnu. Uz abām ēkām ir terases ar zaļo zonu, kur atpūsties. Ēku formas ir noapaļotas un uzbūvētas augstākas par patreiz esošo.”

Marutas Greidiņas (11 gadi), Samantas Ansfeldes (9 gadi) un Arīnas Masaļskas (8 gadi) projekts

„Mēs Inčukalna nosaukumā akcentējām vārdu *kalns* un veidojām pakalnu, no kura kursē gaisa vagoniņš. Stacijas pusē uzcēlām skatu torni ar restorānu. Esam domājuši, lai invalīdi varētu uzbraukt uz tilta. Visur ir drošības margas, lampas un iestādīti koki.”

Uzdevuma mērķis: Sabiedrībai nozīmīgas labiekārtotas vides veidošana.

Uzdevums 4.klasei:

Inčukalna karjera labiekārtošanas projekts.

Darba gaita:

- esošās situācijas un patreizējās inčukalniešu atpūtas vietas izpēte;
- „prāta vētra” – kam, ko un kāpēc pārveidot un uzlabot;
- grupas darbs pie mākslinieciskā tēla un atsevišķu zonu izstrādes;
- maketa veidošana, individuāls darbs pie atpūtas zonām;
- sava projekta prezentēšana skolā un pašvaldībā.

Projekta autori: Anete Zepa, Linda Zepa, Liāna Ozoliņa, Patrīcija Zabarovska, Sindija Millere, Kaspars Kalējs, Viktorija Poļņina.

Skolēnu izstrādātais projekts atpūtas bāzei „Inči zābakos”

„Pašlaik 3 km attālumā no Inčukalna ciema mežā atrodas karjers, kura krastos ir attīrīta tikai viena pludmale un netālu no tā ir izbaukāta improvizēta moto trase. Vasarā karjeru apmeklē Inčukalna novada iedzīvotāji - gan jaunieši, gan ģimenes, reizēm arī makšķernieki. Moto trasi izmanto sausajā laikā visu gadu. Ziemā karjera aizsalušo virsmu izmanto autobraucēji.

Mēs pamanījām, ka karjera siluets atgādina zābaka formu, tāpēc par māksliniecisko tēlu ēkām, kuras ap to veidojām, izvēlējāmies kaķi (jo tas ietverts arī Inčukalna nosaukumā).

Mēs nolēmām šo vietu pārveidot par populārāko atpūtas bāzi Baltijā.

Esam to sadalījuši zonās:

1. zona - jau esošā pludmale, kurai blakus uzbūvēts veikals (tam var izbaukt cauri) un ērta auto stāvvietas;

2. Zona - visseklākajā karjera vietā - no autostāvvietas puses norobežota ģimeņu atpūtas vieta ar labirintu un dažādām atrakcijām;

3.zona - izzinošas dabas un sajūtu takas ar dažādiem segumiem;

4.zona - uzlabota makšķernieku atpūtas vieta;

5.zona - paplašināta moto trase ar iespēju rīkot plašāka mēroga sacensības;

6.zona - uzkalniņā ierīkots kempings, zemāk paplašināta pludmale jauniešiem ar sporta spēļu laukumiem, batutu, trampliņu lēkšanai ūdenī (šeit ir dziļākā karjera vieta);

7.zona - lielākais „Incis” projektā ir mājīga viesnīca ar laivu nomu un zemūdens niršanas inventāra īres paviljonu;

8.zona - augtākajā pakalnā uzbūvēts daudzfunkcionāls skatu tornis ar rāpšanās un ūdens atrakciju iespējām un observatoriju, kur naktī vērot zvaigznes.

Visapkārt karjeram ir izbūvēts ceļš ar gludu segumu ritenbraucējiem un skrituļotājiem. Šī bāze ir unikāla, jo piemērota visiem cilvēkiem – no maziem bērniem līdz pat veciem cilvēkiem, kuri vēlas tikai pasauļoties. Patreiz vairāk esam domājuši par aktīvo atpūtu vasarā, bet vēlamies attīstīt šī projekta darbību arī citos gadalaikos!”

Plānot. Zīmēt. Dalīt. Termītu māja

Uzdevuma mērķis: gūt priekšstatu par kompozicionālā laukuma izteiksmīgu dalījumu.

Tēma: Termītu māja.

Uzdevums 2.klasei, 10 – 11 gadi:

sadalīt siluetu, ievērojot laukuma izmēru kontrastu.

Uzdevuma veikšanai paredzētais laiks: 2 mācību stundas.

Elīna Veinšteina, 10 gadi

Vadims Bebrīšs, 10 gadi

Vides plānošana un funkcija. Manas ielas karte

Uzdevuma mērķis: gūt ieskatu pilsētplānošanas jautājumos.

Uzdevuma veikšanai paredzētais laiks: 4 mācību stundas.

Uzdevums 2.klasei, 10 – 11 gadi:

- darbs grupās – apspriest pilsētnieku vajadzības, apkopot tās;

Piemēram, gulēt un ēst (ikdienas vajadzības); pirkt un pārdot (tirdzniecība); lauzt un labot (ražošana, pakalpojumi); mācīties un mocīties (izglītība); vajag un nedrīkst (pārvaldes iestādes); daudzies un ārstēties (aktīvā atpūta un medicīna); pucēties un sapņot (kultūra un skaistumkopšana); lidot, braukt, peldēt (transporti).

- gūt priekšstatu par pilsētas dalījumu zonās – darbojoties grupās vai individuāli, - zīmēt pilsētas shēmu;

- savas pilsētas / rajona / ielas / pagalma kartē veikt funkcionālus uzlabojumus - papildināt / mainīt objektu funkciju, izskatu, izvietojumu, papildināt karti ar zīmējumiem, uzrakstiem un norādēm.

Rita Brauna, 10 gadi

Vadims Bebrišs, 10 gadi

Vides plānošana un estētika. Kolonāde parkā

Uzdevuma mērķis: telpiskās iztēles attīstīšana.

Uzdevuma veikšanai paredzētais laiks: 6 mācību stundas.

Uzdevums 3.klasei, 11 - 13 gadi:

- izmantojot uzskatāmus piemērus, apspriest kolonnas kā arhitektūras elementa funkcionālo nozīmi un dekoratīvo pielietojumu vairākos (atšķirīgos) mākslas stilos;
- darbs grupās – iztēloties kopīgu parka aleju un iekļauties tajā ar personīgo mākslas darbu – kolonnu, uzzīmējot tās grafisku attēlu;
- saskaņot individuālos darbus, veidojot komplektu;
- realizēt grafiskās skices materiālā.

Elīza Andrejeva, 11 gadi Egita Vanaga, 13 gadi

Vera Abakova, 11 gadi, Irina Poļakova, 12 gadi, Tatjana Hasjuka, 11 gadi, Evelīna Kopilova, 11 gadi

Vides plānošana un iztēle. Sirreālisms

Uzdevuma mērķis: gūt priekšstatu par vides plānošanu, iepazīties no sirreālisma mākslas darbiem.

Uzdevumam veikšanai paredzētais laiks: 6 mācību stundas.

Uzdevums 2., 3.klasei, 10 - 13 gadi:

- iepazīties ar optisko ilūziju piemēriem mākslā (S.Dalī, K.Ešers);
- darbs grupās – apspriest uz dzīvnieka attēla piemēra bērnu istabas izkārtojumu (izdomāt funkciju attēlā redzamajiem elementiem: galva / ausis / ķepas – mēbeles / gaismas ķermeņi / tekstīlijas);
- uzzīmēt pretskatā istabas interjeru, izmantojot iedvesmai dzīvnieka attēlu pēc izvēles;
- izveidot istabas maketu.

Anna Petrova, 11gadi; Mareka Jonāne, 13 gadi; Lilija Jakovļeva, 11 gadi; Serafima Petrovska, 10 gadi; Laura Vucena, 11 gadi; Diāna Rusaka, 12 gadi

Vides plānošana un proporcijas. Akcents

Uzdevuma mērķis: pamatkrāsu saskaņošana, ievērojot to laukumu proporcijas.

Uzdevuma veikšanai paredzētais laiks: 4 mācību stundas.

Uzdevums 3.klasei, 11 - 13 gadi:

- izveidot kompozīciju no ģeometriskām figūrām, pievēršot uzmanību laukumu izmēru kontrastam;
- izmantojot pamatkrāsas, izveidot harmonisku kompozīciju, kurā dominē viena krāsa;
- pārrunāt kompozīcijas izmantošanas iespējas interjerā.

Egita Vanaga, 13 gadi

Vides objekts Eža galds

Uzdevuma veikšanai paredzētais laiks: 6 mācību stundas.

Uzdevums 1.-7. Klašu audzēkņiem:

- izveidot vides objektu;
- Iedvesmas avoti - mākslinieces Joke Clements papīra skulptūras; skolnieku veidotie smilšu objekti Ziemeļjūrā kopā ar dāņu vides mākslinieku; citi mākslas skolā no dažādiem materiāliem veidotie vides objekti(ņi).
- iesaistīt interaktīvā procesā ikvienu skolas skolnieku un pedagogu:
 - mācīties strādāt grupā;
 - vērot un fiksēt vides objekta izmaiņas gada garumā;
 - izmantot skolā esošus materiālus.
 - pielietot materiālus, kas viegli atrodami un neko nemaksā:
 - nolietots galds;
 - papīrs (makulatūra);
 - sintētisks audums (atgriezumi);
 - polietilēna plēve (pārpalikumi);
 - floristikas stieplīte, nagliņas.

Process

1. papīra rullīšu satīšana, pārsiešana;
2. rullīšu savienošana dažāda garuma virtenēs;

3. galda virsmas sagatavošana;
4. papīra virtenų nostiprināšana;

5. galda kāju apdare.
6. vides (saule, lietus, vējš, sniegs) ietekme.

Darbu fotogrāfijas - Laila Strada

Ģeometriskas pamatformas dabā, arhitektūrā, mākslā

Uzdevumam veikšanai paredzētais laiks: 8 mācību stundas.

Uzdevums 3. kursa audzēkņiem, ~9 gadi:

- iepazīties ar dabas, arhitektūras un mākslas objektu paraugiem, kuru pamatā ir ģeometriskas formas- kubs, piramīda, lode;
- no skolotāja piedāvātajiem materiāliem veidot trīs telpiskas ģeometriskas formas- kubu, piramīdu, lodi.

Darba gaita

1. Audzēkņi brīvā sarunā mēģina atcerēties, kur ikdienā saskatāmas kuba, piramīdas un lodes formas:

- kubs- metamais kauliņš, māja, rotaļu klucītis, kastīte;
- piramīda- konfekte, Ēģiptes piramīdas, rotaļu klucītis, mājai jumts, svece, koki kā piramīdas;
- lode- saule, boulinga basketbola bumba, atslēgas piekariņš, tenisa bumbiņa.

2. Skolotāja prezentācija par ģeometriskām formām arhitektūras, vides un mākslas objektu piemēros.

kubs

www.inhabitat.com
milk.com

www.bbc.co.uk

www.design-

www.unepenseedesmonts.centerblog.net

piramīda

www.digitalbrain.deviantart.com
online.net

www.eikonographia.com

www.wall-

lode

www.logis.du.jcquelin.free.fr
contemporist.com

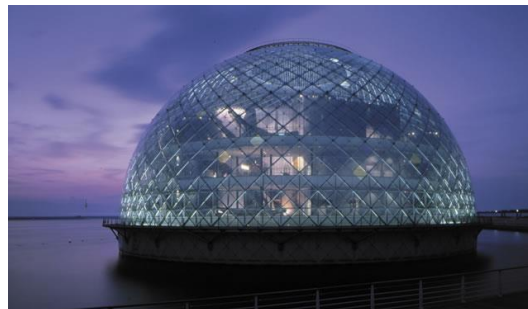
www.uuldesign.com

www.

www.photoree.com

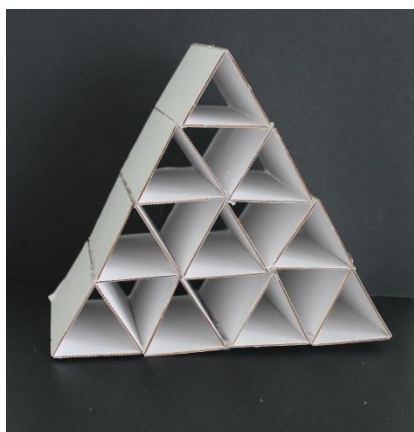
www.archinnovations.com

1. Audzēkņi veido 3 ģeometriskas pamatformas.
Kubs - veidots no koka kociņiem- svarīgi saglabāt kuba 90° leņķi visos kuba stūros.

Marta Varika, 3.kurss, 9 gadi

Piramīda - veidota no kartona.

Kartona mazo trīsstūrīšu forma un lielums bija precīzi jāievēro, lai rezultātā tos savienojot piramīdā, tā nebūtu šķība un nestabila. Darbs prasa salīdzinoši lielu precizitāti- audzēkņi attīsta iemaņas arī tehniski precīzi nomērīt, izgriezt, salīmēt.

Mariss Zušs, 3. kurss, 9 gadi

Lode

Lodi veido, stingri tinot diegu ap balonu, saglabājot pēc iespējas precīzāku lodes formu- tinumam jābūt stingram un vienmērīgam. Gatavo tinumu pārklāj ar PVA līmi.

Nobeigumā no izveidotajām lodēm tika veidota gaismas bumbu virtene, kuru izmantoja skolas telpu noformējumam.

Roberts Kotāns Pilāns, 3.kurss,9 gadi

Materiālu izvēle formu veidošanai nav nejauša. Plānais gofrētais kartons piramīdas veidošanā ir pateicīgs, jo locījumu vietās labi padodas. Tas būtiski atvieglo audzēkņiem darba procesu. Diegs lodes veidošanai ir piemērotākais materiāls, jo viegli tinas, viegli veidot apaļu formu. Tāpat arī koka kociņi, kas ir taisni paši par sevi un vienāda garuma, ir labs risinājums tādas formas veidošanai, kā kubs ar vienādām malām.

Audzēkņu darbu foto – Zīle Ozoliņa-Šneidere

Telpisks objekts - mans iekšējais es

Uzdevumam veikšanai paredzētais laiks: 6 mācību stundas.

Uzdevums mācību priekšmetā Veidošana 6. kursa audzēkņiem, ~12 gadi:

- veidot telpisku objektu no papīra (ja nepieciešams, idejas realizēšanai no dažādu toņu papīra) un kartona.

Darba gaita

1. Audzēkņiem ir jāizdomā kāds vārds vai vārdi, īpašība, kas, viņuprāt, visvairāk raksturo viņus pašus. Piemēram, miers, haoss, jautrība, klusums, siltums, u.c.
2. Audzēkņi veido telpisku objektu, kas atspoguļotu šo viņu rakstura īpašību, viņu būtību. Darba formāts nav noteikts (vēlams iekļauties 50x50x50 cm).
Darbā izmantojamie materiāli- papīrs, kartons, naži, līme, abpusējā līmlente, pamatne griešanai.

Pirms praktiskā darba tiek aplūkoti daži papīra mākslas piemēri grāmatās:

-Gunta Treimane. Telpiskas atklātnes. Apgāds Zvaigzne ABC.

-Gunta Treimane. Telpiski dekori. Apgāds Zvaigzne ABC.

-A Pop-up Book for Children of All Ages by David A. Carter. Yellow Square. First published in the UK 2010 by Tate Publishing.

Darba rezultāti

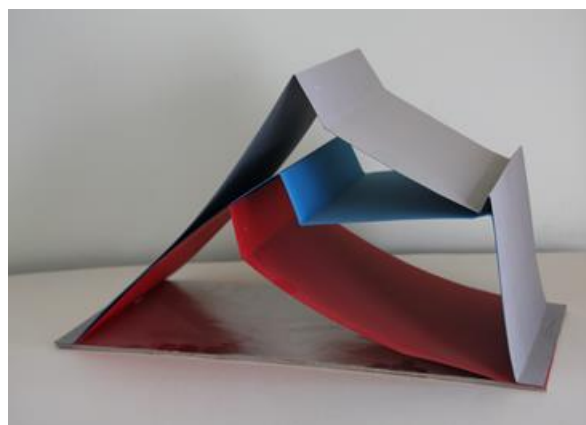
Smids, jautrība
Diāna Vinogradova, 12 gadi

Vienkāršība, stabilitāte
Tīna Deaka, 12 gadi

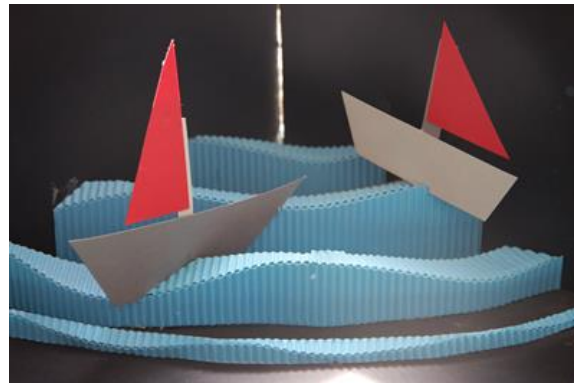
Nekārtība
Santa Sanija Jurgena, 12 gadi

Precizitāte
Stefans Pavlovskais, 13 gadi

Kontrasts
Linda Auziņa, 13 gadi

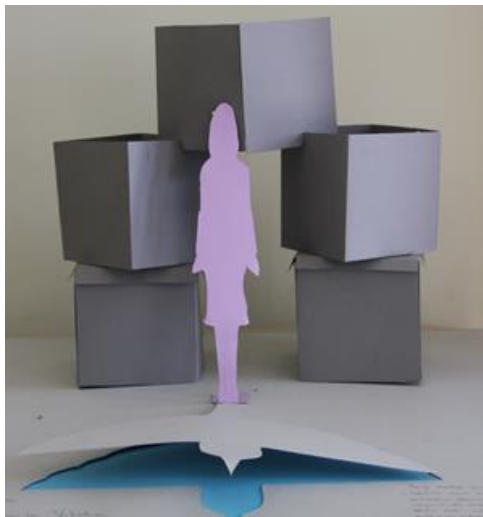
Nerimstoša kustība
Mārtiņš Matīss Drava, 12 gadi

Miers
Inguss Jeļisejevs, 12 gadi

Elegance
Justīne Tina Muižniece, 12 gadi

Brīvība
Annija Vītola, 12 gadi

Kaut arī piedāvātais materiāls ir tikai papīrs, audzēkņi, izmantojot skolā iegūtās zināšanas un prasmes, ar materiālu darbojas ļoti veiksmīgi. Materiāls labi padodas locīšanai, liekšanai, līmēšanai, kombinēšanai, un ir arī pietiekami stabils un noturīgs.

3. Darba noslēgumā audzēkņi prezentē savu darbu. Sākotnēji audzēkņiem uzdevums šķita sarežģīts, jo bija jādomā un konceptuāli jāsaista ar sevi, savām īpašībām.

Audzēkņu darbu foto Zīle Ozoliņa-Šneidere

Telpisks objekts ar kustībām

Uzdevumam veikšanai paredzētais laiks: 6 mācību stundas.

Uzdevums mācību priekšmetā Kustību māksla 1. kursa audzēkņiem, ~7-8 gadi:

- iepazīties ar dažādiem arhitektūras paraugiem, detaļām, vides objektiem un mēģināt tos attēlot ar kustību.

Darba process

Skolotāja sagatavojusi dažādus arhitektūras, vides objektu attēlus. Nodarbībā audzēkņi mēģina ar kustību palīdzību atveidot izvēlētos objektus, kārtojumus, ritmus. Attēlotie paraugi dabā ir telpiski. Zināmā veidā sakārtojoties, sagrupējoties, veidojas telpiskas figūras. Uzdevuma veikšanai nepieciešama ne tikai liela lokanība, bet arī sapratne par attēlojamo objektu. Tāpēc figūras tiek izvēlētas samērā vienkāršas.

Nobeigumā ir tapis arī video materiāls.

Darba rezultāti

arka

lode

piramīda

kubs

Audzēkņu darbu foto: Zīle Ozoliņa-Šneidere

Es. Telpa. Vide

Darba kopējais mērķis: izstrādāt uzdevumu kopu, kas attīstītu daudzveidīgas audzēkņu zināšanas un prasmes par telpu, vidi un arhitektūru; dotu iespēju radoši pielietot mācībās iegūtās zināšanas un prasmes jaunā situācijā un sekmētu starpdisciplināru tēmu apguvi radošā mācību procesā.

Darba uzdevumi: izstrādāt ieteicamo uzdevumu kopu. Praktiskajos darbos veikt uzdevumu aprobāciju, izdarīt secinājumus.

Darba struktūra

Darbs sastāv no 5 uzdevumiem, 8 secinājumiem un fotogrāfijām.

Mākslas dabu veidošana palīdz atklāt radošo potenciālu, uzlabot pašsajūtu un veselību. Mērķtiecīgi un pareizi virzīta iepazīšanās ar mākslu attīsta personību, paplašina tās redzesloku un paaugstina intelektuālo līmeni. Mākslas iepazīšana palīdz iepazīties ar vizuālo mākslu tās izpausmes jomā, veicina pašizglītošanos visā dzīves laikā. Nodrošina pilnvērtīgu brīvā laika pavadīšanu, mobilizē un attīsta radošās spējas.¹

Vizuālās mākslas izteiksmes līdzekļiem ir būtiska nozīme pieredzes gūšanā. Pakāpeniski iepazīstinot ar vizuālo informāciju, materiāliem, izteiksmes līdzekļiem, bērns jaunu vizuālo informāciju pieņem ar emocionālu kāpinājumu.²

Objekts objektā, telpa telpā

Mērķis: Iepazīties ar Frīdensreihā Hudertvasera (Friedensreich Hundertwasser) arhitektūru, izmantotajām formām un krāsām; apgūt iemaņas un prasmes dažādu formu un telpisku objektu savienošanā.

Darbam nepieciešamie materiāli: F. Hundertvasera darbu reprodukcijas, fotogrāfijas; akrila krāsas; permanentie marķieri; papīra dvieļa iekšējais kartona rullītis vai kāds cits necaurspīdīgs, apaļas formas cilindrs; lielāks caurspīdīgs cilindrisks trauks; papīrs, krāsas; karstā vai superlīme formu sastiprināšanai.

Uzdevums 3.klasei:

- veido skices, pētot F. Hundertvasera arhitektūru;
- abām formām ar marķieri uzzīmē iecerēto zīmējumu, to krāso izmantojot akrila krāsas vai guašu krāsas sajauktas ar PVA līmi;
- abus objektus savieno, ieliekot un nostiprinot vienu iekš otra, iegūstot krāsu un formu saspēli;
- iegūto darbu turpina uz pamata, izstrādā krāsās.

¹ *Vizuālā māksla 1.- 9.klase, pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs* [tiešsaiste]: [B.v.; b.i.], 2010 [skatīts 2014.g. 5.februārī.]. Pieejams: <http://visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/pamskolai/vizmaksla.pdf>

² Martinsone, K. *Mākslu metodes un tehnikas profesionālajā darbībā*. Rīga, RAKA 2010. 213.lpp. ISBN978-9984-46-128-1

Māja ainavā, ainava mājā

Darba uzdevums 3.klasei: izstrādāt ieteicamo uzdevumu kopu. Praktiskajos darbos veikt uzdevumu aprobāciju, izdarīt secinājumus.

Mērķis: iepazīties ar austriešu mākslinieka Frīdensreiha Hudertvasera (Friedensreich Hundertwasser); biogrāfiju un radošo darbību, studēt mākslinieka kompozicionālos paņēmienus. Attīstīt prasmes darbā ar krāsām un papīru, apgūt papīra deformēšanas iespējas.

Darbam nepieciešamie materiāli: mākslinieka F. Hudertvasera darbu reprodukcijas, papīrs, krāsas, līme – karstā un PVA.

Uzdevums: veidot kompozicionālas skices, pētot mākslinieka darbu reprodukcijas un citus informācijas avotus; veidot darba zīmējumu plaknē; gatavo, krāsaino darba zīmējumu deformē un aiz pieskares virsmām pielīmē pamatam; deformētā papīra kompozīciju loģiski turpina uz pamata, izstrādā krāsās.

Frīdensreihs Hudertvasers. Kunsthauss.
Vīne

Arnolds Rudzeišs, 14gadi;
Viktorija Salmina, 11 gadi

Iztēlojies un radi savu pilsētu

Mērķis: apgūt un pilnveidot prasmes darbā ar mālu; iepazīties Kristo un Žanna Kloda (Christo and Jenne-Claude) biogrāfiju un daiļradi, kā arī mākslinieka Oļģerta Jaunarāja darbus; iepazīties ar tēlniecību kā mākslas nozari.

Darbam nepieciešamie materiāli: mākslinieku darbu reprodukcijas, fotogrāfijas, u.c. uzskates materiāli; pilsētas būvniecībai nepieciešamie materiāli – trauciņi, bumbiņas, klucīši u.c.; plēve, māls; papīrs, krāsas (guaša un angoba).

Uzdevums 1. klases audzēkņiem mācību priekšmetā Veidošana:

- no „būvmateriāliem ” veido savu pilsētu pētot Kristo un Žanna Kloda (Christo and Jenne-Claude) darbus;
- pilsētu apsedz ar plēvi; mālu izrullē plānā kārtiņā un pārsedz pilsētu; veido pilsētas siluetu;
- virsmu apglezno, kā iedvesmas avotu izmantojot Oļģerta Jaunarāja gleznu „Kompozīcija”;
- darbu turpina uz pamata, izstrādā krāsās.

Gabriēla Bizaine 8 gadi, Ričs Janitens 7 gadi, Poļina Rozonova 8 gadi, Justs Tomsons 8 gadi, Anna Rūta Višņevska 7 gadi, Raimonds Veinbergs 9 gadi, Džonijs Veinbergs 8 gadi, Ksenija Pavlāne 8 gadi, Anastasija Kuļagina 8 gadi.

Audzēkņu darbu foto - Agnese Ozoliņa

Garkalnes Mākslu un Mūzikas skolas kabinetu interjera veidošana

Mērķis: apgūt un pilnveidot prasmes skices zīmēšanā; iepazīties ar interjera dizainu; attīstīt prasmes darbā ar krāsām un papīru un telpas plānošanā.

Darbam nepieciešamie materiāli: papīrs; krāsas; līme –PVA.

Uzdevums 3.klases audzēkņiem:

- iepazīties ar dažāda veida informāciju par interjeru un krāsām;
- izpētīt krāsu piemērotību iekštelpu krāsošanai;
- veidot ideju skices;
- veidot kompozicionālas skices;
- iepazīstināt savus skolas biedrus un skolotājus ar izstrādātajām skicēm.

Agate Marta Šerena, 13 gadi; Arnolds Rudzeišs, 14 gadi; Ieva Purīte, 11 gadi; Enija Garanča 13 gadi, Gabriela Īviņa 14 gadi, Verners Indriksons 11 gadi, Annija Bildare 11 gadi, Anna Grigorjeva 14 gadi, Dajana Ponorarenko, 14 gadi.

Audzēkņu darbu foto - Vitolds Kucins

Putni skatās uz skolu

Mērķis: apgūt un pilnveidot prasmes darbā ar mālu; iepazīties ar tēlniecību kā mākslas nozari; iepazīties ar skolu un apkārtējo vidi.

Darbam nepieciešamie materiāli: skolas plāna fotogrāfijas skatā no putna lidojuma; plēve, māls; veidojamie kociņi, angobas krāsas.

Uzdevums 3. klases audzēkņiem mācību priekšmetā Veidošana:

- mālu izrullē un izgriež taisnstūri;
- modelē skolas un apkārtējās vides formas;
- krāso ar angobas krāsām un apdedzina krāsni.

Arnolds Rudzeišs 14 gadi, Viktorija Salmina 11 gadi, Marija Ašvorte 11 gadi, Sofija Novikova 10 gadi, Uljana Līgo 10 gadi.

Audzēkņu darbu foto - Agnese Ozoliņa

Secinājumi

1. skolēni labprāt strādā un veido radošus darbus,
2. skolēniem ir savas mīļākās krāsas, kuras tiek izmantotas darbos,
3. skolēni ir atvērti netradicionāliem uzdevumiem, labprāt meklē risināšanas veidus,
4. jaunāko klašu skolēni izmanto iespēju izvēlēties darba formātu, tehniku un materiālus, bet vecākie pieņem skolotāja ieteikto,
5. skolēni runā un stāsta par savu darbu un tur attēloto,
6. audzēkņi labprāt strādā ar krāsām,
7. stundas darba rezultāti ir interesanti, radoši un personību atklājoši,
8. uzdevumi atbilst skolēnu vecumam, prasmēm un iemaņām.

Arhitektūras valoda

Mācību uzdevums pielāgots izmantojot Skolnieks. Pētnieks. Pilsētnieks. „Arhitektūras valoda. Nodarbība 3.-6.klašu skolēniem” metodisko pamatu, saskaņojot to ar SPP koordinatori Indru Kempī.

Uzdevuma mērķis bija iepazīstināt skolas audzēkņus ar arhitektūras valodu un atlasīt audzēkņus dalībai Valsts konkursa 2.kārtā. Uzdevuma struktūrā tika izšķirti trīs posmi: iepazīšanās ar arhitektūras valodu, vingrinājums praktiski pielietot iegūto informāciju pie skaidriem nosacījumiem un vingrinājums, lai mācītos pamatot pieņemtos lēmumus (sk. Nodarbības norises soļi).

Konkursa 1.kārtas īstenošanā piedalījās skolas skolotāji Vilnis Heinrihsons, Viktorija Kosenko, Iveta Laure, Anda Poikāne, Anna Žūriņa. Darbu vērtēšanas procesā iesaistījās skolas administrācijas pārstāvis Viesturs Ostens. Konkursa uzdevumu izpildīja 190 skolas audzēkņi, no kuriem atlasīti labākie audzēkņi dalībai konkursa 2.kārtā (sk. pielikumā Labāko darbu sarakstu). Kopumā novadītas 25 nodarbības laika posmā no 2014.gada 27.janvāra līdz 13.februārim.

Audzēkņu un pedagogu atsauksmes par mācību uzdevumu ir pozitīvas. Vairums no aptaujātajiem pedagogiem uzdevumu atzīst par netradicionālu mākslas skolai uzbūves un skaidro noteikumu dēļ. Savukārt ir arī pretējs viedoklis, kur pedagogi uzskata, ka uzdevums piešķir pārāk daudz izvēles brīvības un patstāvības audzēkņiem, kas traucē koncentrēties. Audzēkņi uzdevumu atzīst par interesantu un aizraujošu. Vecāko klašu audzēkņi uzdevumu pieņem kā interesantu pieredzi. Kopumā audzēkņi īsti neizprot arhitektūras valodas likumsakarības, un skolas skolotāji nespēj argumentēti pamatot savu viedokli šajā jomā, tādēļ nākotnē jāveicina aktīvāka jomas speciālistu sadarbība ar skolu.

Uzdevums 3.-6.klašu skolēniem

Nodarbības norises soļi

1. Ievads (5 minūtes)

Skolotājs iepazīstina skolēnus ar nodarbības:

- tematu (konkurss par arhitektūras valodu);
- uzdevumu (izveidot telpu konkrētam iemītniekam);
- mērķi (praktiski pielietot arhitektūras valodas pamatelementus);
- darba formu – pāru darbs;
- laika plānojumu.

2. Iemītnieks. Slīdrāde (5 minūtes)

Skolotājs audzēkņiem stāsta par telpas un iedzīvotāja saistību.

Materiāli: slīdrāde, dators, projektors.

3. Iemītnieks (5 minūtes)

Audzēkņi izlozē iemītniekus un 3 tam piemītošās īpašības.

Materiāli: Iemītnieki 7 gab. (sadzīves nieki), 21 kategorizēta (kategorijas: hobijs, nebaidās no.., gribētu būt..) īpašība.

4. Arhitektūras valoda. Slīdrāde (5 minūtes)

Skolotājs audzēkņiem stāsta par mākslas izteiksmes līdzekļiem, to izpausmēm arhitektūrā.

Materiāli: slīdrāde, dators, projektors.

5. Darba izveide (70 minūtes)

Skolotājs izstāsta kam jābūt izstrādātam:

- skicei vai plānam - ar mērķi plānot telpu (piemērota telpa iemītniekam; dzīvojamā telpa – slēgta, atvērta, vairāk iekštelpas vai ārtelpas, nelielas vai lielas telpas, augstas vai zemas);
- dzīvojama telpa un ārtelpa (uz pamatnes no piedāvātiem materiāliem izveidota telpa, kas ir atbilstoša tās iemītniekam);
- vizītkartes aizpildīšana (atbildes uz jautājumiem), planšetes noformēšana (vārds, uzvārds, iemītnieks, īpašības).

Materiāli:

- pildspalva, zīmulis, dzēšamā gumija, krāsas, šķēres, lineāls, skavotājs, nazis pamatnes griešanai, vienpusējā un abpusējā līmlente;
- A4 biezs papīrs (15 loksnes), zīmēšanas papīrs 4A (45 loksnes), plastikāta glāzes (nevar izmantot gatavu formu), salmiņi, koka irbuļi, stikla šķiedras siets.
- anketa (vizītkarte) ar jautājumiem: Kāpēc konkrētajam iemītniekam tieši šāda telpa un kādi arhitektūras valodas pamatelementi izmantoti?

6. Vērtēšana

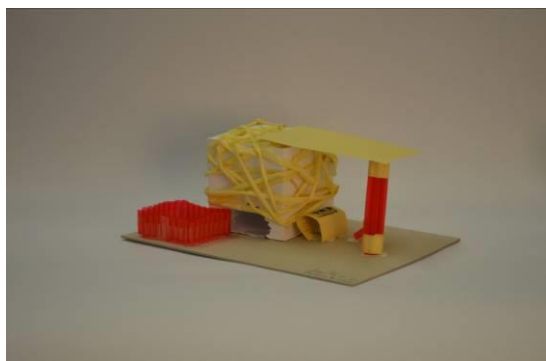
Pēc nodarbības skolotājs veic audzēkņu pāru darba vērtējumu pēc šādiem kritērijiem:

- radošs risinājums, audzēkņu zināšanas un prasmes par telpu, vidi, arhitektūru un tā pamatojums (20 punkti);
- tehniskais izpildījums (10 punkti).

Labāko autoru darbi tiek atlasīti kopīgai noslēguma vērtēšanai.

Labākie darbi

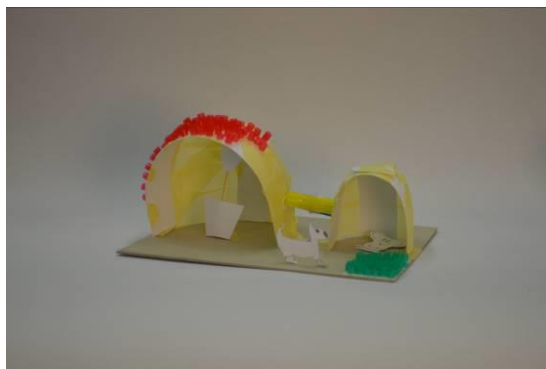
1. vecuma grupa, 6-12 gadus vecie audzēkņi

D.Heinrihsone, 9 gadi; L.A.Reira, 12gadi, 1. vieta (skolotāja A.Poikāne)

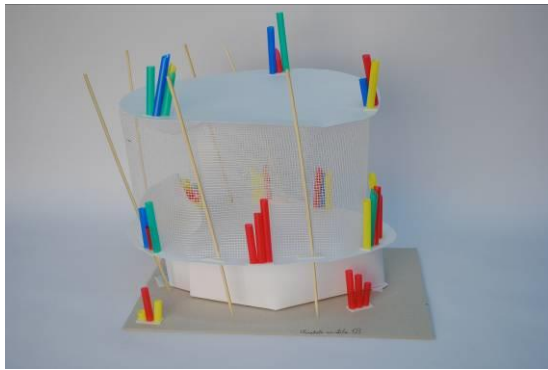
P.Popova, 9 gadi; O.P.Līdums, 11 gadi, 2. vieta (skolotāja A.Poikāne)

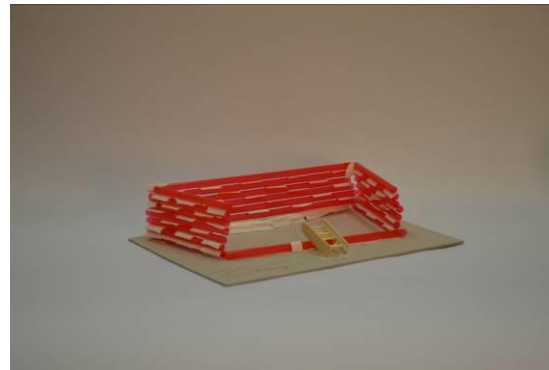
J.Kaļinova, 10 gadi; P.Petrova, 11 gadi, 3.vieta (skolotāja A.Poikāne)

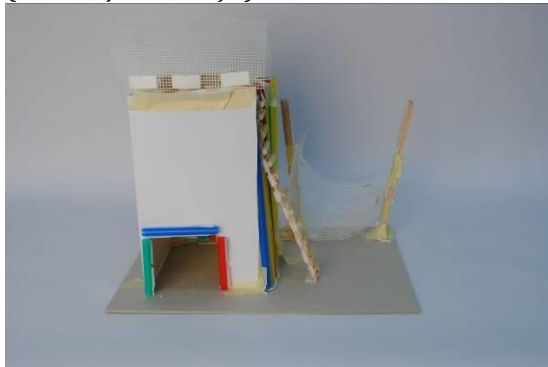
J.Ivanova, 11 gadi; A.Karelovs, 11 gadi (skolotāja V.Kosenko)

Z.Rubene, 11 gadi; E.Frišfelde, 10 gadi,
(skolotāja A.Žūriņa)

L.A.Aivare, 11 gadi; E.Blumberga, 11 gadi
(skolotāja A.Poikāne)

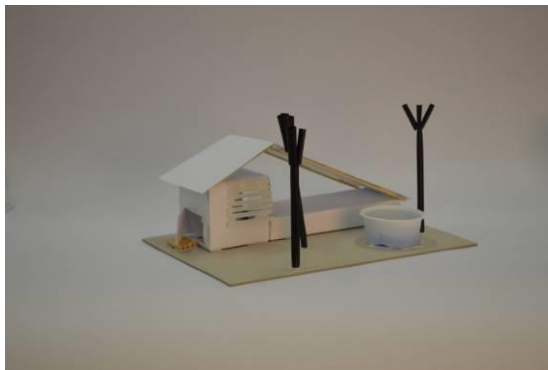

S.Pētersone, 10 gadi; E.Katkeviča, 12 gadi
(skolotāja A.Žūriņa)

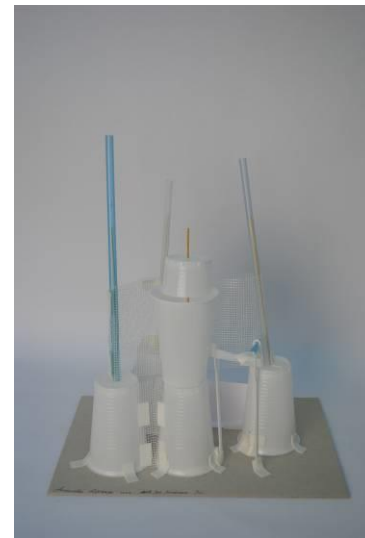

A.Generalovs, 11 gadi; D.Fenhane, 12 gadi
(skolotāja A.Žūriņa)

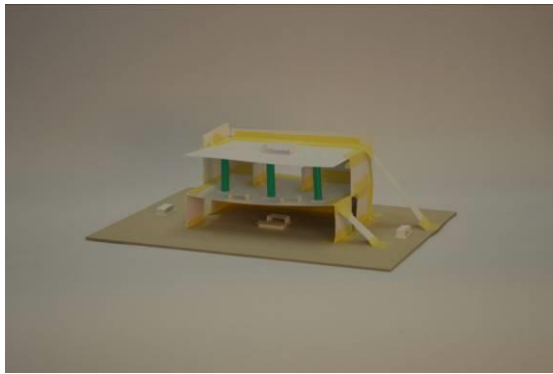
2. vecuma grupa 13-16 gadus vecie audzēkņi

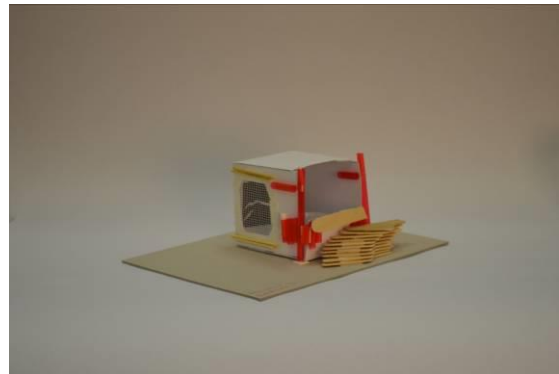
K.L.Peniķe, 13 gadi; N.Bērziņa, 15 gadi,
1.vieta (skolotāja I.Laure)

A.Lipska, 14 gadi; A.B.Brinkmane, 15 gadi,
2.vieta (skolotāja V.Kosenko)

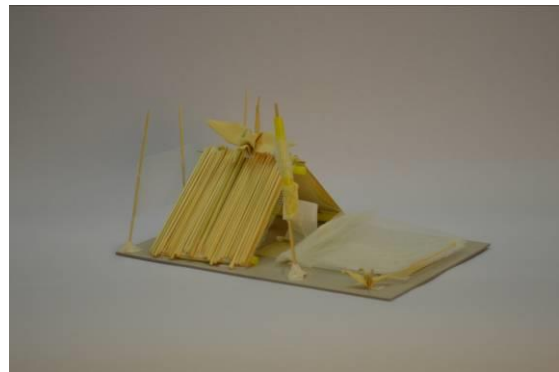
A.Poikāns, 14 gadi, 3.vieta
(skolotāja A.Poikāne)

A.Siltāns, 14 gadi, K.Brinkmanis, 11 gadi,
3.vieta (skolotāja A.Žūriņa)

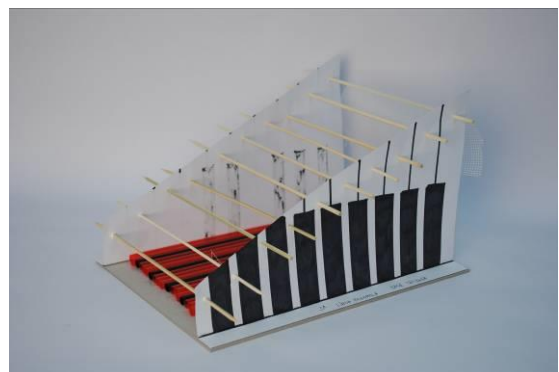
A.Makarenko, 14 gadi, V.Tarajeva, 15 gadi
(skolotāja I.Laure)

M.H.Kuzņecova, 15 gadi, N.Zinčenko, 14
gadi, (skolotāja A .Poikāne)

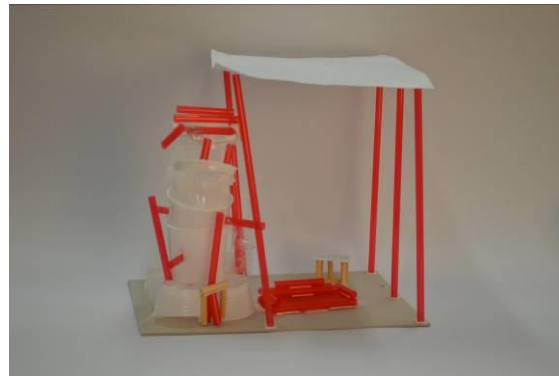
K.Piskunoviča, 16 gadi, A.Ļebeģeva, 14 gadi
(skolotāja A.Poikāne)

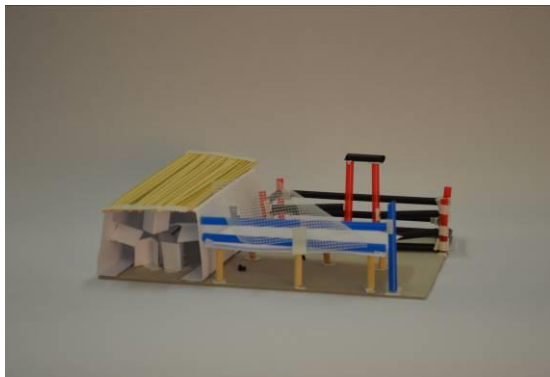
L.Bogomola, 17 gadi, T.Rage, 16 gadi
(skolotāja A.Žūriņa)

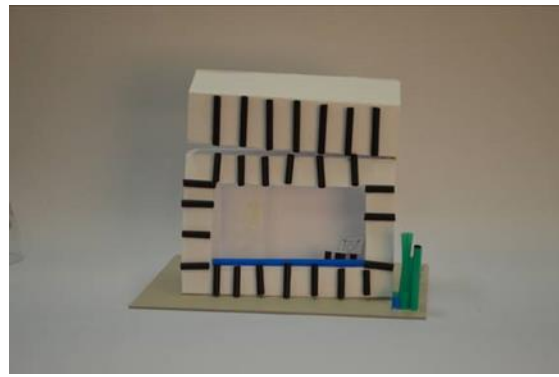
V.Krūmiņliepa, 17 gadi, M.Zālītis, 15 gadi
(skolotājs V.Heinrihsons)

A.Žore, 13 gadi, L.Virbale, 17 gadi
(skolotājs V.Heinrihsons)

A.Grandava, 15 gadi, M.Šteingolds, 13 gadi
(skolotāja I.Laure)

E.Bobkova 14 gadi, D.Feldmane, 13 gadi
(skolotāja A.Poikāne)

D.Gobiņa, 15 gadi, K.Z.Zariņa, 13 gadi
(skolotāja I.Laure)

E.Zviedre, 11 gadi, M.Freimane, 15 gadi
(skolotāja A.Poikāne)

Iesildīšanās uzdevumi

Mērķis: veidot izpratni par arhitekta darbu – ēkas funkciju, ieceres skicēšanu, plāna zīmēšanu, dažādu materiālu pielietošanu, izgatavojot maketu

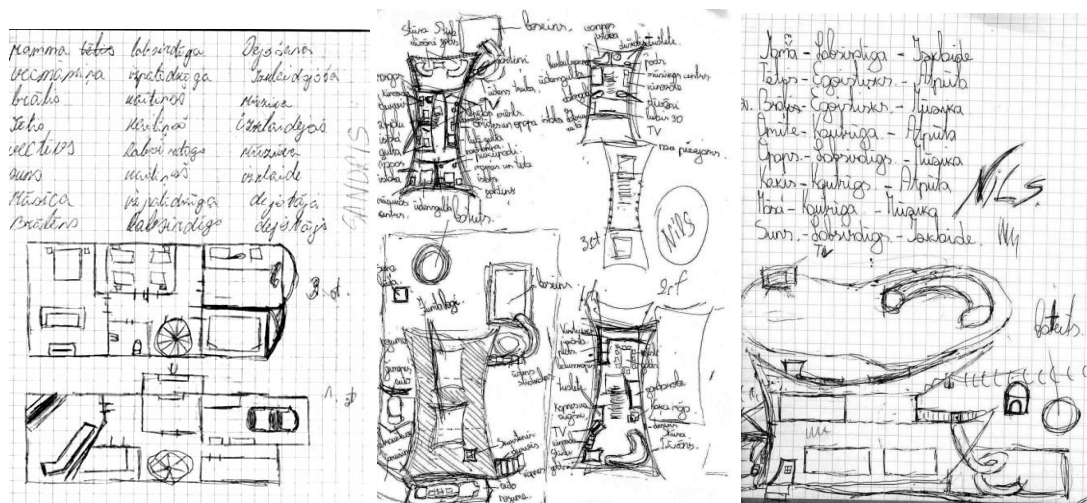
Uzdevums 3 mācību stundu laikā, strādājot grupās pa 2:

- izdomāt ieceri, atbilstoši dotajai tēmai (pedagogs var likt izlozēt),
- uzskicēt ēkas apjomu,
- uzzīmēt plānu 1:1,
- izveidot telpisku maketu no dotajiem materiāliem.

Ideālā māja ģimenei

Izmantojot seminārā “Arhitektūras valoda”(vada izglītības projekts Skolnieks Pētnieks Pilsētnieks komanda) iegūto pieredzi, audzēkņi pedagoga Laimas Narvilas vadībā projektēja *ideālo māju* ģimenei.

Uzdevums: izplānot dzīvojamo māju ģimenei, kuras iemītnieku īpašības un vajadzības tiek izlozētas.

Smiltis. Eksperimenti. Dažādu materiālu izmantošana telpas apjoma izveidē

Mācību stundu ietvaros veikti arī pētījumi par kukaiņu, putnu un dažādu dzīvnieku paradumiem savu mājokļu izveidē. Iepazīšanās ar bionisko arhitektūru.

Visādi pārpalikumi

Mērķis: izmēģināt dažādu materiālu savienošanas iespējas.

Uzdevums: izveidot „ātrās ēdināšanas kiosku“ no dažādiem iepakojumu pārpalikumiem.

Audzēkņu grupa 8-12 gadi.

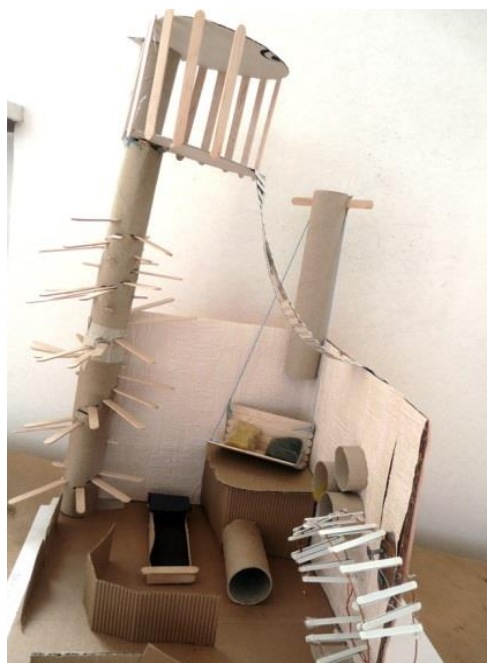
Rotaļu stūrītis dzīvniekam

Uzdevums 8-12 gadus veciem audzēkņiem:

Esi arhitekts, projektē un izveido maketu no dotajiem materiāliem! Domā par funkciju!

Rotaļu stūrītis ezim

Rotaļu stūrītis kaķim

Rotaļu stūrītis kāmim

Tēmas ietvaros izgatavota arī māja zirneklim, vāverei un M. Stārastes grāmatas varonim Zīlukam.

Dzīvnieku vērošanas stacija dabā

Tēma: videi pieskaņota būve, kurā uzturoties var vērot putnus un dzīvniekus.

Uzdevums 8-12 gadus veciem audzēkņiem:

Esi arhitekts, projektē un izveido maketu no dotajiem materiāliem! Domā par funkciju!

Uzdevums 13-16 gadus veciem audzēkņiem:

Esi arhitekts, projektē un izveido maketu no dotajiem materiāliem! Domā par funkciju!

Daudzfunkcionāls kultūras centrs - bibliotēka, koncertzāle, izstāžu zāle

Uzdevums 13-16 gadus veciem audzēkņiem:

esi arhitekts, projektē un izveido maketu no dotajiem materiāliem! Domā par funkciju un veido atbilstošu formu!

Vērtēšanas mērķis:

izvirzīt dalībniekus konkursa II kārtai-8-12 g.- 2 audz.,13-16 g. 2 audz.

Vērtēšanas kritēriji:

1. uzdevuma radošs risinājums, demonstrējot audz izpratni par telpu, vidi, arhitektūru;

2. uzdevuma tehniskais izpildījums.

Notiek darbu ekspozīcija skolā, balsošana par skatītāju simpātiju. Skolas diplomus, atzinības rakstus un skatītāju balvu pasniedz Mātes dienai veltītajā pasākumā - koncertā.

Modernā bibliotēka.

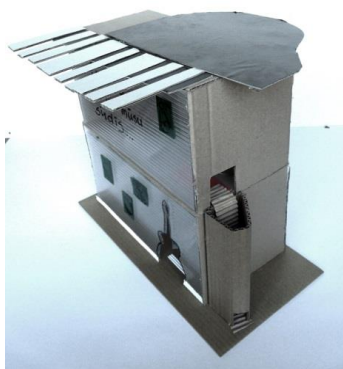
Šīs ēkas īpašā funkcija, kas ļauj stāviem griezties un pārvietoties, padara patīkamāku atpūšanos šajā ēkā. Ēkas vidū ir lifts. Augšstāvā atrodas balkons, kurā iespēja relaksēties. Stāvu griešanās funkcija ir nodrošina lasītājiem, lai izvairītos no saules. Ēkas stāvu stūros atrodas lampas, kas iestāso siltāko gaismu, lai šī ēka vairāk piesaistītu apmeklētājus.

Kinoteātris.

Šajā kinoteātrī var sēdīties divu veidu kino-gan 3D, gan parasto kino tācu katrām veidam ir atvēlētas divas telpas. Četa ir arī kafijnīca, darīdādi veikalini. Kad laiks ir silts, jumtu ir iespējams nokļūt, un bet augstā līnā cilvēks vienatļā ir redzamas, jo jumts ir no caurspīdīga materiāla. Šo ēku mēs ierīkojam cilvēku komfortam un ar gaumīgu dizainu.

P.S. Šis kinoteātris strādā tikai naktīs.

Telpiskās domāšanas attīstīšanas vingrinājums jaunākajos mākslas skolasursos

Mācību uzdevums:

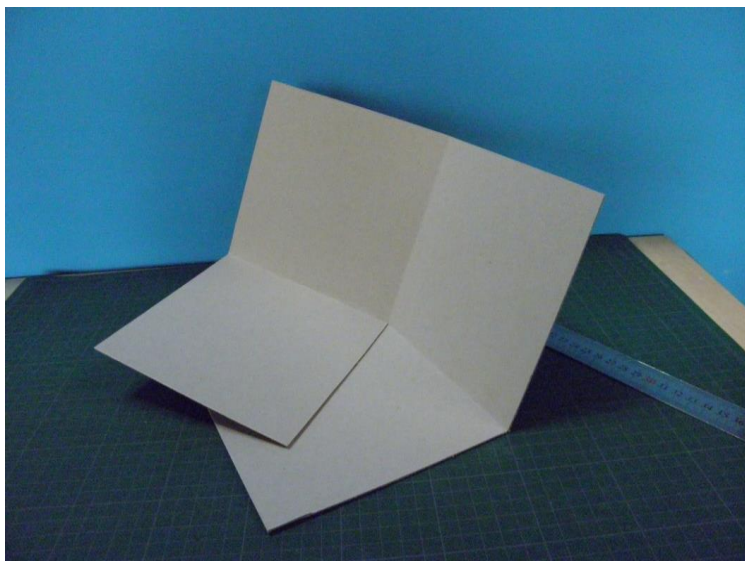
atjautīgi iegūtā 3dimensionālā telpas kaktā veidot sev tīkamu interjeru iedomātam iemītniekam ar tam paredzētajām detaļām un aksesuāriem.

Procesa apraksts:

1. Telpiskas formas – kakta iegūšana.

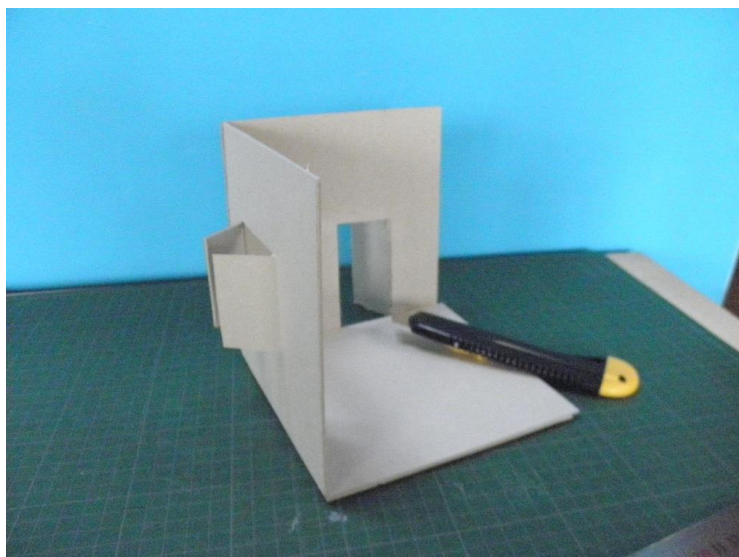
Lieto vienkāršu plaknes pārveidošanas paņēmieni par 3dimensionālu objektu:

30x30 cm liela kartona kvadrātu pārloka uz pusi gan vertikāli, gan horizontāli, un iegriež vienu dalījuma līniju līdz vidum, tad saloka to kā attēlā un salīmē.

2. Kakta pārvēršana par ēkas stūri, lietojot māju detaļas – logus un durvis.

Ar asu nazi iegriež veramus logus, durvis un citus vēlamus iegriezumus, piešķirot kartona modelim ierastas vai ne tik ierastas mājas iezīmes.

3. Telpas iekārtošana atbilstoši iedomātā iemītnieka vajadzībām.

Lietojot dažādus materiālus, apstrādā un piepilda telpas modeli. To darot, jāievēro iedomātā iemītnieka raksturs, tātad jāzina viņa vajadzības un dzīves stils, jāiztēlojas tā piemērotās krāsas, formas un faktūras (piemēram, attēlā redzamajā 3. kursa audzēknes Alises Kristas Šliseres „Rozā istabiņā” kas veltīta jaunai dāmai, dominē rozā toņi , bantītes, mežģīnes un „klaču vakara,, gaisotnes mēbeļu izkārtojums).

4. Izveidoto darbu savstarpēja vērtēšana kursa vai starpkursu ietvaros.

Audzēkņu darbus izstāda ar tiem pievienotiem nosaukumiem, bez autora vārda. Izmantojot tabulu, visi vērtē viens otra un arī savu darbu.

Nr.	Telpas nosaukums	Kas izdevies	Neveiksmīgi	Vērtējums

Skolotājs vērtē atsevišķi, ievērojot audzēkņu gaumes tendences un vajadzības, ko uzzina no vērtējuma lapām.

Metodi var pielietot gan 4 un 5 gadus vecu bērnu apmācībā (ievērojot drošības pasākumus, skolotājs pats sagriež kartonu), gan 3.kursa (10 gadi) apmācībā kompozīcijas stundās un mākslas valodas pamatu stundās, mācoties par jēdzienu „TELPA,,.

Audzēkņu darbu foto: Iveta Goldberga

Es.Tu.Vide **Es – iekšīņa**

Uzdevums: izgatavot individuālu interjera maketu.

Mācību process.

Skolēni iztēlojas kādu istabu sev vēlētos un ko tajā darīs. Par ierosmes avotu izvēlas vietu vai lietu, vai dabas parādību, kura pašam vislabāk patīk un raksturo krāsas, formas vai saskatītos elementus. Istabas maketam veido krāsu laukumu attiecības, plāno ierosmes elementu izvietojumu interjerā. Katrs skolēns individuāli gatavo mēbeles un iekārto savu sapņu telpu atbilstoši savām iecerēm.

Papildus ieteikums skolēniem – padomā un īsteno, ko īpašu vēlies pievienot, kas raksturotu tavu istabu.

Istabas gatavošanai izmantotie materiāli – kartona kārba, guašs krāsas, flomāsteri, kartons vai zīmēšanas papīrs, līme, tekstilmateriāli, otas.

Ieguvums:

- skolēni apzinās individuālās vēlmes,
- prot pielietot ierosmes avotus lietu gatavošanā,
- iegūst prasmes interjera plānošanā, telpas dizaina veidošanā un vienkāršu mēbeļu maketēšanā,
- izprot otreiz izmantojamo materialu pielietojumu savu mērķu sasniegšanai.

Visbiežāk skolēni par ierosmes avotiem izvēlējās jūrmalu, nakti, apelsīnus vai citronus, violeto krāsu un mākoņus. Izvēlējās maketēt guļamistabu, mācību istabu, atpūtas istabu, īstenoja arī īpašu telpu kafijas dzeršanai un bibliotēkai.

Skolēnu individuālos darbus izstādē apvienoja grupu darbā „Lielā māja” (idejas autore skolotāja Vineta Trumpeniece). Foto no izstādes „Ceļojums laikā un telpā” (2014.)

Tu - āriņa

Mācību uzdevums: maketēt pilsētvidi grupu darbā.

Mācību process.

Skolēnu darba grupas veido stāstu par iedomu pilsētu, kurā dzīvo būtnes vai dabai draudzīgi cilvēki un izdomā pilsētas nosaukumus. Skolēni raksturo pilsētas iemītniekus un plāno pilsētas vidi - ģeogrāfisko vietu, iemītnieku nodarbi.

Darba grupas veido pilsētas plānu - kompozīciju ar līnijām un laukumiem - ielas un ēkas. Praktiskā darba laikā skolēni darba grupā savstarpēji vienojas par uzdevumu izpildi, izgatavojot atšķirīgus telpiskus objektus vienotā laukumā. Parāli kompozīcijas veidošanai top stāsts ar pilsētu ielu nosaukumiem un par iemītnieku vajadzībām un interesēm, ko attēlos ēkas konstrukcijās. Darbā izmanto grafiskos elementus, izmantojot krāsas akcentus.

Ēku konstruēšanai izmanto materiālus – A2 papīra lapu, kartonu, līmi, krāsas.

Ieguvums:

- skolēni fantazē,
- gūst priekšstatu par pilsētas plānošanu,
- iegūst prasmes maketa gatavošanā,
- nostiprina savstarpējās sadarbības prasmes. Skolēni darba grupās gatavoja pilsētas: Yolo – dzīvojam tikai vienu reizi, Eko – kļūko, Mūsdienīga pilsēta, Vienradži.

Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas Reklāmas dizaina un Multimediju izglītības programmas 3.kursa audzēkņi skolotājas Agneses Ivanes vadībā izveidoja audiovizuālu metodisko materiālu „Es.Tu.Vide” Vidusskolas audzēkņi filmēja un fotografēja Liepājas bērnu mākslas skolas skolēnu mācību procesu, veidoja fotosesijas un interviju ierakstus, radīja audiovizuālu stāstu, iekļaujot animāciju.

Es - iekšīņa

Metodiskā materiāla „Es – iekšīņa” ierosmes avots – jūrmala, tajā iekļaujot animāciju ar radītās istabas autores attēlu

Tu - āriņa

Skolnieces „pastaiga” kopīgi radītā pilsētā

Daba, etnogrāfija, fantāzija

Tēma: arhitektūra, latviešu etnogrāfiskās rakstu zīmes.

Mērķis: radīt vides objektu (mājokli), putnam, dzīvniekam vai kukainim, kā pamatformu izmantojot latviešu etnogrāfiskās rakstu zīmes.

Uzdevumi:

- iepazīt un gūt izpratni par jēdzieniem *arhitekts, arhitektūra, ritms*; nostiprināt zināšanas par latviešu etnogrāfiskajām rakstu zīmēm;
- *rosināt audzēkņu iztēli un fantāziju, minot latviešu tautas mīklas (par putniem, dzīvniekiem, kukaiņiem)*;
- mīklas atminējuma tēlam izvēlēties atbilstošu etnogrāfisko rakstu zīmi;
- skicēt latviešu etnogrāfiskās rakstu zīmes un interpretēt kā mājokli;
- atveidot no papīra un kartona sloksnītēm (tās lokot, krustojot un līmējot) etnogrāfisko rakstu zīmes.
- mācīt saskatīt un radīt, pēc izveidotās skices, mājokli (putnam, dzīvniekam, kukainim) norādītajām rakstu zīmju formām.
- darbu kopīga aplūkošana un analīze.

Mācību metodes:

- Saruna, diskusija.
- Skices.
- Pāra un grupu darbs.
- Praktiskais darbs.
- Darbu prezentēšana.

Materiāli:

- Dažādu būvju fotoattēli.
- Krāsu zīmuļi, flomāsteri.
- Līme.
- Šķēres.
- Lineāls, zīmulis.
- Papīra, kartona sloksnītes.
- Kartonpapīrs.

Darba gaita:

Saruna un fotoattēlu apskatīšana ar dažādu stilu būvēm arhitektūrā.

Skatot attēlus, skolotājs audzēkņus aicina pārdomāt un izteikt viedokli par to, kas viņuprāt ir arhitektūra.

Audzēkņiem dot vēstījumu par to, ka arhitektūra ir māksla, celtnes ir mākslas darbi, bet arhitekti – mākslinieki.

Sarunu gaitā, noskaidrot celtnes tapšanas procesu: arhitektam vispirms ir jāzina, kādam nolūkam būve tiks paredzēta, kādos materiālos realizēta.

Mājokļa skices zīmējums.

Uzsākot darbu, audzēkņi sadalās pāros, izvelk mīklu lapiņas un veic to minēšanu.

Kopīgi izpēta latviešu etnogrāfisko rakstu zīmes, un katrs pāris izvēlas sev piemērotāko rakstu zīmi.

Pamatojoties uz rakstu zīmes pamatformu, audzēkņi izstrādā mājokļa zīmējumu mīklas atminējumam ar krāsu zīmuļiem vai flomāsteriem.

Skolotājam jāievēro un jāuzslavē audzēkņu oriģinālās un interesantās domas.

Katru skici- zīmējumu skolotājs kopā ar audzēkņiem pārrunā un nolemj, kas un kā jāpapildina, lai mājokļa zīmējums būtu pabeigts.

Etnogrāfisko zīmju formu sagatavošana

Katram audzēkņu pārim izdala sagatavotas papīra un kartona sloksnītes, lineālus, zīmuļus, šķēres, līmi.

Sākumā etnogrāfisko zīmju formu veidošana pēc vērojuma, vēlāk stingri ievērojot noteiktus savstarpējos samērus.

Mājokļa konstruēšana

Etnogrāfisko rakstu zīmju formas kārto citu virs citas vai blakus uz pamatnes.

Darbam pievienojas vecāko klašu audzēkņi, kuri palīdz sastiprināt izveidotās etnogrāfiskās zīmes un nostiprināt mājokli.

Atbilstoši iecerei darbus liek uz paaugstinājuma, veidota kalniņa staba vai pamatnes.

Darbu kopīga aplūkošana un analīze

Mājokļu modeļus novieto kopīgai aplūkošanai.

Katrs audzēkņu pāris pastāsta par savu būvi un kam tā paredzēta.

Viņi mācās izteikties, uzklasīt runātājus, uzdot jautājumus un aizstāvēt savu ideju.

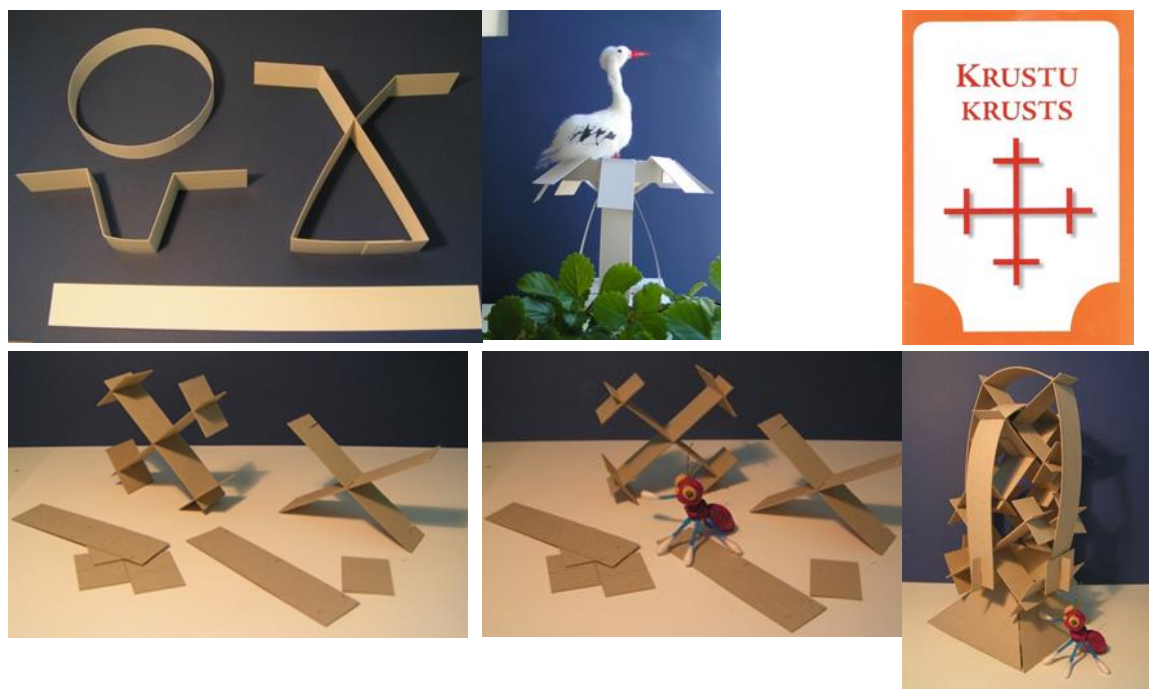
Secinājumi

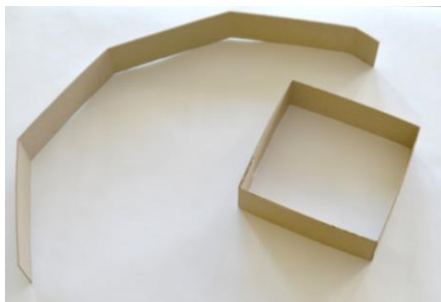
Patīkami vērot kā audzēkņi rotaļājas ar izveidotajām etnogrāfiskajām zīmju formām.

Sīko detaļu locīšana un savienošana labi vingrina pirkstu muskulatūru.

Ar aizrautību veido putnus, kukaiņus un dzīvniekus, kas papildina jaunizveidoto mājokli.

Iepriecina audzēkņu spējas darboties pāri, grupā, interpretēt un veikt darbu saskaņā ar savu ieceri.

Inscenējums situācijai

Uzdevums 5.klases audzēkņiem:

Izveidot inscenējumu atbilstoši izlozētajai situācijai („Skumjā diena”, „Plenērā”, „Piknikā” utt.)

Izgatavot nepieciešamos personāžus (augstumā 8-10 cm) un atribūtus.

Notikumu atspoguļot fotografējot pedagoga vadībā.

Galarezultāts – 4 kadri, kas veido stāstu.

Noslēgumā, pēc veiksmīgāko kadru atlasē, veikt radošo aprakstu par attiecīgo tēmu.

Satikšanās

Kādā saulainā un siltā dienā Krista un Krišs sarunāja randiņu. Viņi tikās Brīvības ielā un Krišs uzdāvināja Kristai ziedu pušķi. Krista bija ļoti laimīga, apskāva draugu un sniedza viņam skūpstu.

Pēc tam viņi devās garā un romantiskā pastaigā, kuras laikā abi pārrunāja nākotnes plānus.

Pēc pāris gadiem viņi abi apprecējās un pa šo ielu laimīgi pastaigājās jau kā vīrs un sieva. Brīvības iela viņiem vienmēr saistās ar romantiku, mīlestību un gaišām atmiņām.

Satikšanās, Evija Kovrigo

Plenērā

Reiz mākslinieks Armands atpūtās uz sava dīvāniņa. Viņam radās pēkšņa iedvesma un viņš nolēma doties ārā un kaut ko uzgleznot. Piegājis pie loga, viņš redzēja, ka ārā ir jauks un pavasarīgs laiks.

Izgājis ārā, viņš apstājās pie tuvējā koka un vēroja apkārtni. Armands nolēma uzgleznot abstraktu ainavu. Viņam pašam glezna ļoti patika un viņš darbu uzdāvināja īpašniekam, kuram piederēja ezeriņš.

Pēc vairākiem gadiem Armands kļuva atpazīstams mākslinieks, un pie ezeriņa viņš labprāt brauca atpūsties.

Plenērā, Liene Kļaviņa

Skumjā diena

Kādu rītu Anna pamodās noskumusi. Viņa izgāja pagalmā, apsēdās šūpolēs, sāka šūpoties un ieģrima pārdomās. Vēlāk viņa domīga pastaigājās pa seno parku un vēroja dabu.

Tad viņa nolēma „ielikt” savas skumjas zilajā krūzē, kas stāvēja parkā un izlēja tās zālītē.

Tajā vietā izauga zilās puķītes un Anna kļuva priecīgāka. Viņa saprata, ka ļauties skumjām ir viegli, bet prieks ir jārada – tas prasa piepūli.

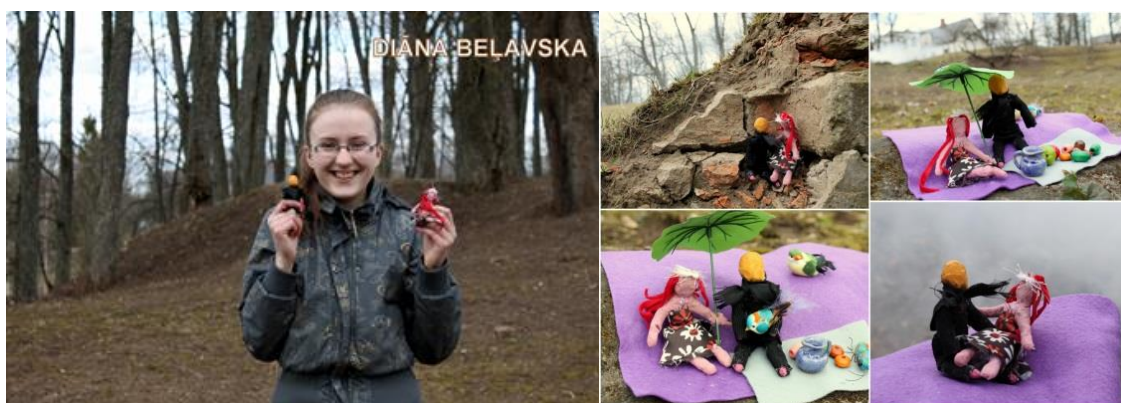
Plenērā, Enija Arāja

Piknikā

Ingeborga un Vitālijs izdomāja doties piknikā un padarīt dienu interesantāku. Abi vienojās, ka vispirms viņi aizies uz pilsdrupām. Pakāpelējuši pa vecajām pilsdrupām, viņi sajuta izsalkumu. Bija laiks piknikam!

Romantiskās noskaņās abi ieturēja maltīti. Viņiem pievienojās putniņi, kas jautri čaloja apkārt.

Diena nebija saulaina, bet tas viņus neatturēja izbaudīt atpūtu pie dabas. Apkārt sadrūzmējās lietus mākoņi, un piknika dūmu ieskausti, viņi sajutās kā uz lidojošā paklāja!

Piknikā, Diāna Beļavska,

Laivā

Kādu dienu Shi hao izdomāja apciemot savus sen nesatiktos radus Japānā. Viņa nopirka biļeti un devās ceļā.

Pa ceļam viņa nolēma izbaudīt arī mākslu. Tā viņai izdevās ieraudzīt pasaules krāsaināko un garāko apgleznoto sienu.

Viņas radi dzīvoja pāri ezeram, tāpēc viņa paņēma savu saulesargu un iekāpa laivā. Taču notika negadījums... Laiva apgāzās un Shi hao neizdevās izglābties!

Vēlāk Shi hao radi atrada viņas laivu un saulesargu, kurus paturēja sev par piemiņu.

Laivā, Eiva Krista Dronka

Mājoklis iemītniekam

Uzdevums 1.grupa:i, vecums 8—12 gadi:

Jūsu uzdevums būs projektēt mājokli iemītniekam, iztēlojoties viņa personību.

1. Izdomāt iemītnieka raksturojumu

Izlozējiet iemītnieku! Izlozējiet viņa (vai viņas) rakstura īpašību!

Izpētiet iemītnieku un izdomājiet viņa personību- kopā pārrunājiet, kāds raksturs, īpašības un intereses sader ar iemītnieka ārējo izskatu.

Paņemiet vizītkarti! Ielīmējiet vizītkartē izlozēto iemītnieka rakstura īpašību!

Izdomājiet un ierakstiet vizītkartē:

- kā sauc iemītnieku? [piemēram, Zuzanna]
- kāds ir viņa (viņas) hobijs [piemēram, peldēšana]

2. Projektēt mājokli iemītniekam

Katram iemītniekam ir vajadzīga telpa dzīvošanai, darbam, atpūtai, izklaidēm un citām funkcijām. Iztēlojieties, kādas telpas būtu nepieciešamas ērtai iemītnieka dzīvei un atbilstu viņa (viņas) raksturam. Ja nepieciešams, organizējiet iemītnieka dzīves telpu vairākos stāvos un/vai ārtelpā pie ēkas.

Skicējiet idejas uz skiču papīra loksnes!

3. Uzbūvēt mājokļa modeli

Apskatiet modelēšanas pamatmateriālus! Izdomājiet veidus, kā tos strukturēt, savienot un nostiprināt. Stiprināšanas veidi var būt dažādi — materiālus var locīt, līmēt ar līmi vai līmlentām, tomēr modelim jābūt izturīgam.

Saskaņā ar skici uz pamatnes būvējiet modeli no pieejamiem materiāliem — mājokļa apjomu un tajā — iemītniekam nepieciešamās telpas. Pārnēsiet jūsu projektu uz putu kartona vai kartona loksniem — uzzīmējiet detaļas un izgrieziet. Koka elementus izkārtojiet ritmā, kas atbilst Jūsu iecerei. Modelim jābūt noturīgam. Nav obligāti jāizlieto pilnīgi viss modelēšanas pamatmateriāls — koka elementi. Tos var sagriezt un iedurt putu kartona pamatnē.

Ja nepieciešams, modeļa būvēšanai var izmantot dažus pieejamos papildmateriālus. Ievietojiet mājoklī izlozēto iemītnieku un nostipriniet to.

Darba beigās pārbaudiet vai jūsu uzbūvētais modelis ir stabils!

4. Aprakstiet iemītnieka mājokli

Apraksiet, kāpēc jūsu uzbūvētais mājokļa modelis ir piemērots iemītniekam.

Uzrakstiet uz vizītkartes savus vārdus! Uzrakstiet uz vizītkartes darba nosaukumu: MĀJOKLIS [piemēram, Zuzannai].

Vērtēšanas kritēriji:

- mājokļa idejas atbilstība konkrētajam iemītniekam [vērtējums: 0 līdz 10 punkti]
- mājokļa un vides risinājuma izteiksmīgums [ritms, apjoms, telpa] [vērtējums: 0 līdz 10 punkti]
- darba tehniskais izpildījums:
 - radošs materiālu izmantojums un stiprināšanas veids [vērtējums: 0 līdz 5 punkti]
 - modeļa stabilitāte, izturīgums, izpildījuma kvalitāte [vērtējums: 0 līdz 5 punkti].

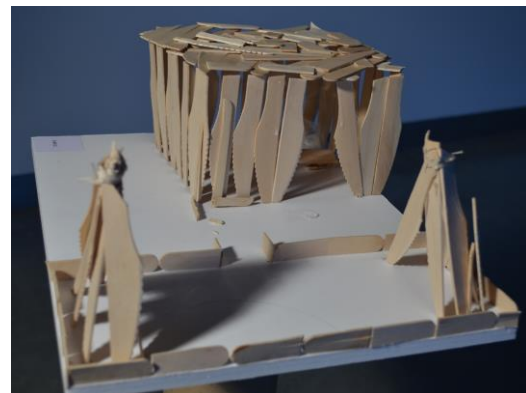
Kristīne Emerberga, Kristers Burnevics,
Dundagas Mākslas un mūzikas skola,
1.vieta

Gundars Bremanis, Ralfs Prikņa, Talsu
Mākslas skola, 2.vieta

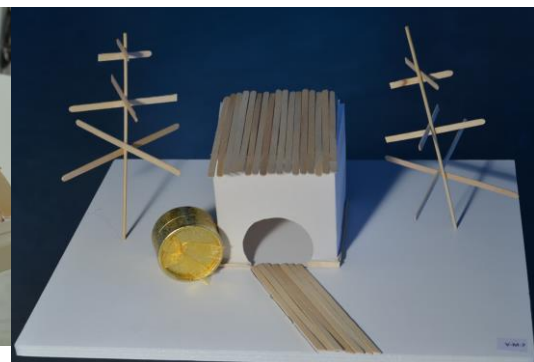
Luīze Cīrule, Sofija Rudzīte, Sabiles
Mūzikas un Mākslas skola, 2.vieta

Ieva Priekule, Beāte Viļuma, Ugāles
Mūzikas un mākslas skola, 2.vieta

Sintija Balode, Kitija Maišele, Rojas
Mūzikas un mākslas skola, 2.vieta

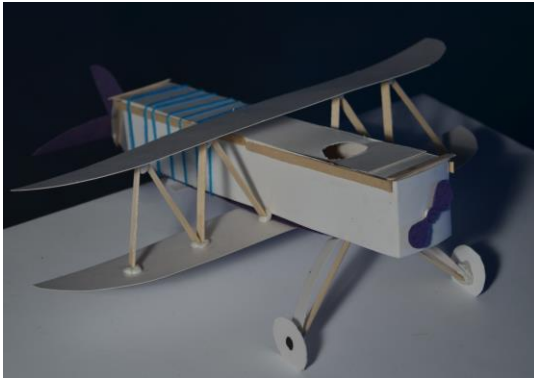
Elizabete Kate Antone, Mārtiņš Rūdis
Metums, Inešu pamatskola, 3.vieta

Ieva Valdmane, Miks Olafs Matevičs,
Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību
vidusskolas mākslas skola, 3.vieta

Enia Anna Soka, Viktorija Andersone,
Ventspils Mākslas skola, 3.vieta

Andris Velmeris, Dāvis Sargūns, Ropažu
mūzikas un mākslas skola, 3.vieta

Anna Aksjonova, Jekaterina Čuhnova,
Viļānu mūzikas un mākslas skola, Atzinība

Keita Laimiņa, Juris Ozoliņš, Liepājas DMV
Liepājas Bērnu mākslas skola, Atzinība

Mājoklis draugam

Uzdevums 2.grupai, vecums 13—16 gadi:

Jūsu uzdevums būs projektēt mājokli draugam, iztēlojoties viņa personību.

1. Izdomāt drauga tēlu

Iztēlojieties, ka kartona figūriņa ir jūsu vecuma draugs, ar kuru jums būtu interesanti kopā pavadīt laiku. Izdomājiet un aprakstiet jūsu drauga rakstura īpašības vizītkartē:

- kā viņu sauc? [piemēram, Zuzanna]
- kas ir viņa hobijs? [piemēram, peldēšana]
- kāda ir viņa labākā īpašība? [piemēram, devīgums]
- no kā viņš nebaidās? [piemēram, no vardēm]
- ko viņš visvairāk vēlētos? [piemēram, apceļot pasauli ar jahtu]

Uz dotā kartona uzzīmējiet cilvēka figūriņu, lai tā vizuāli atbilstu aprakstītajam drauga pazīmēm! Papildiniet figūriņu ar krāsainām detaļām, izmantojot krāsaino papīru! Plānojiet, ka cilvēciņa augstums ir 4 cm, nepieciešama arī maliņa tā nostiprināšanai uz pamatnes, piemēram

2. Projektēt mājokli draugam

Pārrunājiet un izplānojiet darbības zonas mājokļa plānojumā, kas būtu piemērots jūsu draugam, ievērojot viņa rakstura īpašības. Noteikti nepieciešams, lai mājoklī būtu:

- vieta mācībām
- vieta miegam
- vieta mantu novietošanai
- papildus var plānot vietu arī citām funkcijām, piemēram, atpūtai un hobiem.

Katrai darbības zonai var plānot atsevišķu telpu, tās var arī apvienot vienā telpā. Telpu forma var būt neregulāra, sienas - slīpas vai liektas. Paredziet starp telpām durvis. Paredziet kāpnis vai citus ērtus veidus, kā nokļūt citos stāvos. Plānojiet vajadzīgās mēbeles.

Plānojiet mājokli jūsu draugam tā, lai jums pašiem būtu interesanti tur viesoties!

Skicējiet idejas telpiskajam modelim! Nemiet vērā iemītnieka izmēru, telpu plānojumu un putu kartona pamatnes izmēru 30x30 CM. Ievērojiet, ka

- mājokļa grīdu kopējais laukums nebūs lielāks par doto putu kartona pamatni;
- no putu kartona pamatnes var izgriezt vairākus vajadzīgā izmēra grīdas laukumus, plānojot divus vai vairākus stāvus, balkonus vai terases.

Plānojiet mājokļa struktūru — sienas un kolonnas, lai var nostiprināt stāvus vienu virs otra (vai pat arī ceturto virs trešā). Ārsienas un jumtu — tikai, ja tas ir īpaši svarīgi jūsu iecerei (tie nav obligāti).

Veidojiet iekšsienas, kolonnas un mēbeles no plānā kartona.

3. Uzbūvēt mājokļa modeli

Atbilstoši iecerei izgrieziet detaļas, veidojiet mājokļa modeli. Stiprināšanas veidi var būt dažādi — materiālus var locīt, līmēt ar līmi vai līmlentām, tomēr tiem jāpadara modelis izturīgs. Putu kartona pamatnē viegli iegriežot ar maketēšanas nazi, var izveidot iegriezumus, kuros iestiprināt plānā kartona elementus.

Izgatavojiet arī mēbeles, tās var palīdzēt izveidot modeli noturīgāku. Izmantojiet krāsaino papīru, lai akcentētu kādu vienu vai vairākas radniecīgas detaļas. Darba beigās pārbaudiet vai jūsu uzbūvētais modelis ir stabils!

Ielīmējiet modelī jūsu drauga tēlu — kartona figūriņu!

Uz vizītkartes apraksiet, kāpēc jūsu uzbūvētais mājokļa modelis ir piemērots jūsu draugam!

Vērtēšanas kritēriji:

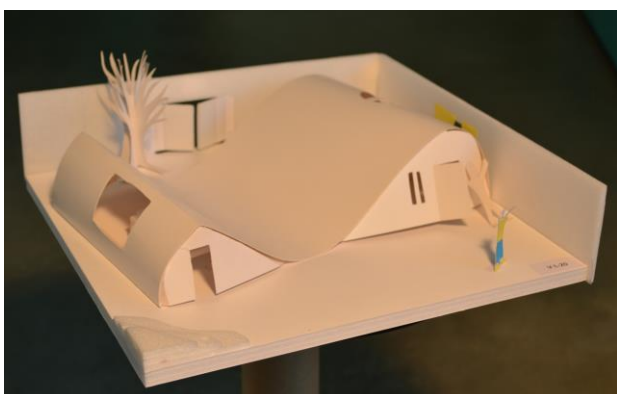
- mājokļa idejas atbilstība konkrētajam iemītniekam [skice, apraksts, modelis] [vērtējums: 0 līdz 10 punkti];

- mājokļa un vides funkcionalitāte, proporcijas un vizuālais risinājums atbilstoši drauga vajadzībām [vērtējums: 0 līdz 10 punkti];

- darba tehniskais izpildījums:

radošs materiālu izmantojums un stiprināšanas veids [vērtējums: 0 līdz 5 punkti];

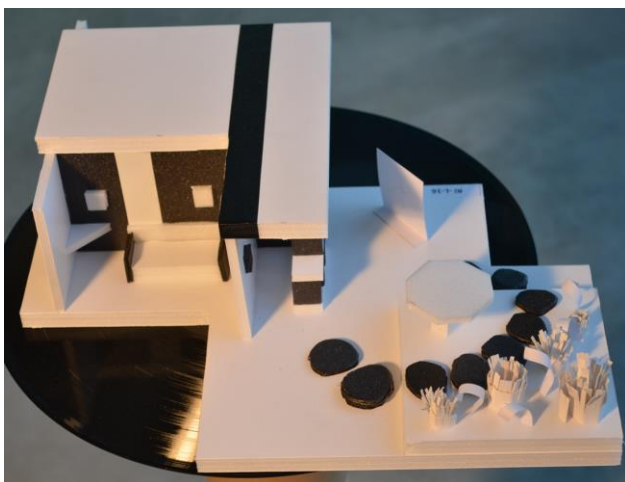
modeļa stabilitāte, izturīgums, izpildījuma kvalitāte [vērtējums: 0 līdz 5 punkti].

Viktorija Oblakova, Alens Emīls Oknovs,
Aizkraukles Mākslas skola, 1. vieta

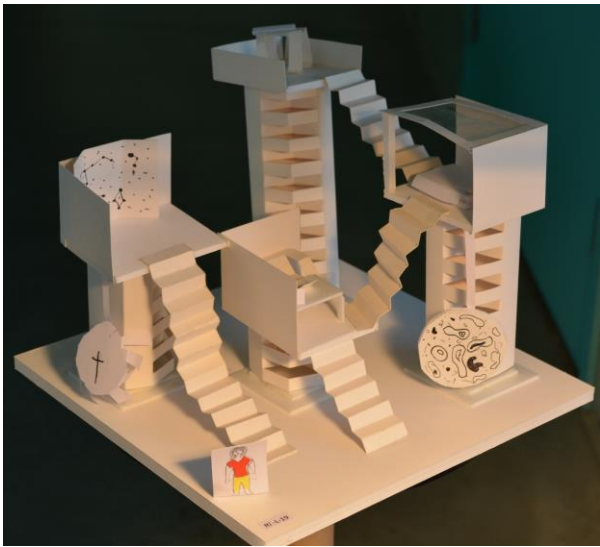
Ramona Einštāle, Kalnītis Roberts, Liepājas
DMV Liepājas Bērnu mākslas skola, 1.vieta

Megija Ruise, Elizabete Avotiņa, Ogres Mākslas
skola, 2.vieta

Madara Salnīte, Arita Braķe, Ērgļu
Mūzikas un mākslas skola, 2.vieta

Letīcija Janoviča, Vineta Cukanova, Pļaviņu
Mākslas skola, 3.vieta

Toms Jaunzemis, Luīze Diena, Vecumnieku
Mūzikas un mākslas skola, 3.vieta

Antra Salmgrieze, Līga Holodņikova, Bēnes
Mūzikas un mākslas skola, 3.vieta

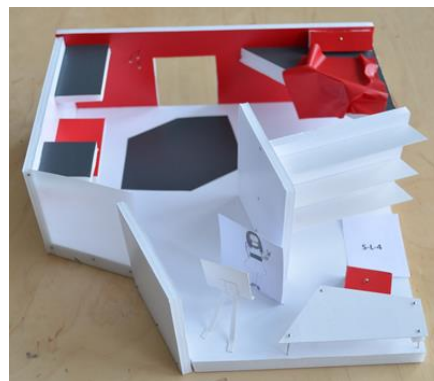
Laura Alise Liepiņa, Melisa Amanda
Auguste, Aizputes Mākslas skola, Atzinība

Ieva Svikle,
Anastasija
Saprovskā,
Rēzeknes Dizaina
un Mākslas
vidusskola,
Atzinība

Ina Jajusm, Inga
Jajus, Bauskas
Mākslas skola,
Atzinība

Silvija Mītniece, Nikola Raudievs, Jelgavas
Mākslas skola, Atzinība